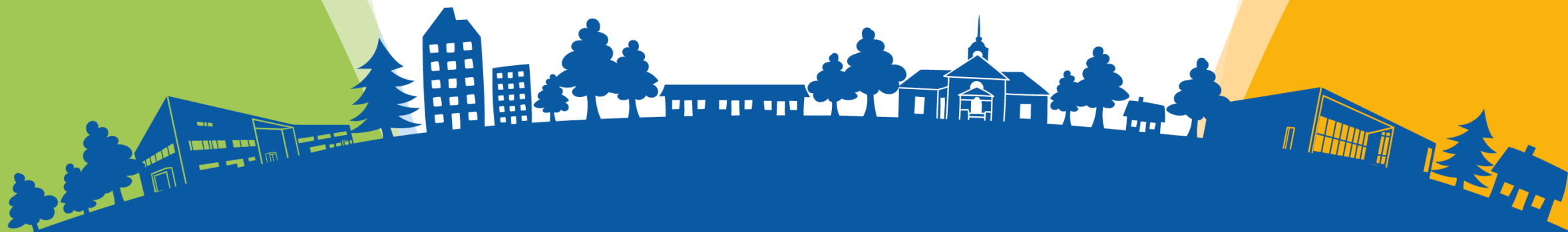

Ilmastotyön toimenpidesuunnitelma

7.11.2023

Nurmijärvi
– *paremman arjen ilmiö*

Alkusanat

Nurmijärven kunta edistää ilmastotyössään seudullisia, kansallisia ja kansainvälisiä ilmastotavoitteita, joiden saavuttaminen vaatii päästöjen vähentämistä ja hiilinielujen kasvattamista.

Kunnassa on perustettu työryhmä edistämään ja tukemaan ilmastotyötä. Lisäksi on laadittu ilmastotyön toimenpidesuunnitelma, joka sisältää lähivuosina käynnistyvät hankkeet. Suunnitelmaa päivitetään kahden vuoden välein. Ilmastotyön hankkeet budjetoidaan vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Jotta päästöt vähenisivät ja hiilinielut lisääntyisivät, tarvitaan siihen meidän kaikkien panostusta. Kunnan, yritysten ja kuntalaisten. Pysäytetään ilmaston lämpeneminen Nurmijärvellä – yhdessä!

Nurmijärvellä 7.11.2023

Juha Oksanen
Tekninen johtaja
Nurmijärven kunta

Ilmastotyön toimenpidesuunnitelman sisältö

- Nurmijärven kunnan ilmastositoumukset
 - Nurmijärven kunta toteuttaa paikallisessa ilmastotyössään seudullisia, kansallisia ja kansainvälisiä tavoitteita
 - Ilmastotyön toimenpidesuunnitelma toteuttaa kuntastrategiaa
- Kuntastrategian mittarit ilmastotyössä
- Ilmastotyön toimenpidesuunnitelman laatiminen
- Toimenpiteiden resursointi, toteuttaminen ja seuranta
- Hankekokonaisuudet
- Toimenpiteet teemoittain

Nurmijärven kunta toteuttaa paikallisessa ilmastotyössään seudullisia, kansallisia ja kansainvälisiä tavoitteita

-
- **Kansainväliset ilmastositoumukset:**
 - YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, Agenda 2030
 - Pariisin ilmastopimus
 - EU-velvoitteet

-
- **Kansalliset ilmastositoumukset:**
 - Ilmastolaki
 - Hiilineutraalius 2035

-
- **Seudulliset ilmastositoumukset:**
 - KUUMA-kunnat
 - MAL-sopimus
 - Hiilineutraali Uusimaa 2030

-
- **Paikalliset ilmastositoumukset**
 - Kuntastrategia Nurmijärvi - Paremman arjen ilmiö
 - Kunnan energiatehokkuussopimus KETS
 - Hiilineutraali Nurmijärvi 2035

Nurmijärven kunnan ilmastositoumukset

- Nurmijärven kunta on sitoutunut
 - vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 80 %:n vuoteen 2035 mennessä (KV 28.02.2022 §17)
 - kuntien energiatehokkuussopimukseen jossa tavoitteena on 7,5 % energiansäästö strategiakaudella 2017–2025 (KV 28.9.2016 § 77). Sopimusta toteutetaan kunnanhallituksen 2019 hyväksymän toimintasuunnitelman perusteella.
 - MAL-sopimukseen 2020-2031, joka ohjaa maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua. Sopimuksessa on päästövähennyksiä koskevia tavoitteita ja toimenpiteitä. (KV 23.9.2020 § 59)
- Kunta toteuttaa ilmastotoimia mm. Hiilineutraali Uusimaa -hankkeen kautta Uudenmaan liiton asiantuntemuksen ja verkostojen tukena. Paikallisessa ilmastotyössään Nurmijärven kunta toteuttaa seudullisia, kansallisia ja kansainvälisiä ilmastotavoitteita.
- Ilmastotyötä ryhdittämään kuntaan on perustettu ilmastotyöryhmä. Ilmastotyön toimenpidesuunnitelma on tehty yhteistyössä eri hallinnonalojen kanssa. Suunnitelmassa on toimenpiteitä, joilla kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään.

Kuntastrategia (valtuusto)

Kuntastrategian mittarit ilmastotyössä

(Valtuusto 16.11.2022 § 105)

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötason ajankohta	Lähtötaso
Konsernipalvelut	Nurmijärven kunnan tekemisen toimien riittävyys ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi (% kuntalaisista, jotka pitävät toimia sopivana)	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	2020	65 %
Ympäristötoimiala tilakeskus	Kunnan kiinteistöjen energian kulutuksen kehitys	Nurmijärven kunta	2023	
Ympäristötoimiala tekninen keskus	Kunnan tieliikenteen päästöjen kehitys	Suomen ympäristökeskus	2020	Kokonaispäästöt 87,1 kt CO ₂ e

Ilmastotyön toimenpidesuunnitelman laatiminen

- Ilmastotyön toimenpidesuunnitelma on osa kunnassa laadittavaa ympäristö- ja ilmasto-ohjelmaa, jonka lähtökohtana on uuden kuntastrategian mukainen kunnan visio Nurmijärvi - Paremman arjen ilmiö. Strategian Vastuullisuus-toimintaperiaatteen mukaan tarkastelemme asioita kokonaisvaltaisesti ja päätöksemme ovat aikaa kestäviä ja kunnan kokonaisedun mukaisia. Toimimme resurssiviisaasti ja saatamme kunnan talouden tasapainoon. Huomioimme ympäristö- ja ilmastonäkökulmat toiminnassamme.
- Ilmastotyön toimenpidesuunnitelma on laadittu Hiilineutraali Nurmijärvi 2035 -projektisuunnitelmassa tunnistettujen osaprojektien, toimialojen ilmastohankkeiden projektisuunnitelmien ja Uudenmaan liiton järjestämien työpajoissa tehtyjen toimenpidekorttien pohjalta. Asukkaiden ja yritysten mielipiteet on huomioitu toteuttamalla helmikuussa 2023 ilmastotyön asukas- ja yrityskysely.
- Toimenpidesuunnitelma sisältää alkuvaiheessa lähimpinä vuosina käynnistyvät hankkeet. Suunnitelma on tavoitteena päivittää kahden vuoden välein, ympäristö- ja ilmasto-ohjelma valtuustokausittain.

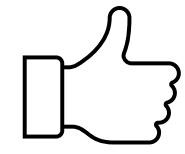
Toimenpiteiden resursointi, toteuttaminen ja seuranta

- Toteutettavaksi valitaan toimenpiteitä, jotka tukevat toimialojen ydintehtäviä ja ovat vaikuttavia ilmastonmuutoksen ehkäisyssä.
- Päästövähennyksiin liittyvät projektit ja hankkeet budjetoidaan vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä. Hankesuunnittelussa kiinnitetään huomiota kustannusten lisäksi myös säästöpotentiaaliin ja takaisinmaksuaikoihin. Hankkeisiin haetaan mahdollisuuksien mukaan ulkopuolista rahoitusta. Henkilöresurssit ja riittävä osaaminen hankkeiden läpi viemiseen varmistetaan. Työssä käytetään asiantuntijoina mm. KUUMA-verkostoa, Uudenmaan liiton ilmastoasiantuntijoita ja konsulttipalveluita.
- Toimenpiteiden etenemisestä viestitään aktiivisesti viestintä- ja markkinointipalveluiden asiantuntemusta hyödyntäen.
- Toteutuneet päästövähennystoimenpiteet raportoidaan vuosittain esimerkiksi osavuosikatsauksen III yhteydessä.
- Ilmastotyön toimenpidesuunnitelmaa päivitetään vähintään valtuustokausittain. Ympäristö- ja ilmasto-ohjelmaa päivitetään valtuustokausittain.

Hankekokonaisuudet

- Puhtaat ajoneuvot ja latausinfra
- Resurssiviisas tilojen käyttö
- Kestävät metsät ja viheralueet
- Energiatehokkuushankkeet

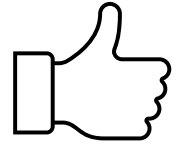

Hankekokonaisuus

Puhtaat ajoneuvot ja latausinfra

(Teema: ympäristöystävällinen liikkuminen)

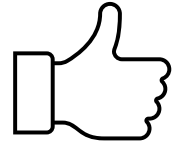

Hankekokonaisuus

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Puhtaiden ajoneuvojen hankinta	Toimialat	<ul style="list-style-type: none">- Kunnan ajoneuvokannan kartoitus tehty (kyllä/ei)- Puhtaiden ajoneuvojen määrä, kpl ja %	Kevät 2023 2021-2025 2026-2030	<ul style="list-style-type: none">- Kartoitus tehty, pidetään ajan tasalla- Lain mukainen osuus puhtaita ajoneuvoja hankinta-ajanjaksolla (31.12.2025 ja 31.12.2030)
Sähköajoneuvojen latausinfra kunnan kiinteistöihin	Tilakeskus Tekninen keskus	Tarvekartoitus tehty (kyllä/ei) <ul style="list-style-type: none">- lakivelvoite- omien ajoneuvojen lataus- palveluiden vetovoima Latauspisteiden määrä	2023 2024-	Tarvekartoitus tehty 2023, pidetään ajan tasalla <ul style="list-style-type: none">- lain vähimmäisvaatimus täyttyy- tarve kartoitettu ja täytetty vaiheittain- tarve kartoitettu ja täytetty vaiheittain Kaikissa käyttöasteeltaan korkeissa ja merkittävässä kiinteistöissä 2026
Sähköajoneuvojen latausinfra muille kunnan omistamille alueille	Tekninen keskus	Tarvekartoitus tehty (kyllä/ei) <ul style="list-style-type: none">- palveluiden vetovoima Latauspisteiden määrä	2024 2024-	Tarvekartoitus tehty 2024, pidetään ajan tasalla Täsmentyy tarvekartoituksessa

Resurssiviisas tilojen käyttö (Teemat: kulutus ja materiaalikierrät; johtaminen, talous ja hallinto; energian tuotanto ja kulutus)

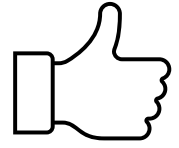
Hankekokonaisuus

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Helpotetaan jätteen lajittelua	Tilakeskus Tekninen keskus Tilojen käyttäjät Kiertokapula Oy	<ul style="list-style-type: none">- Jätteen määrän, jätelajien ja jätekatoksien kartoitus- Jäteasiat oikein sijoitettu- Asiakastyytyväisyys toimitiloissa, kysely- Käyttäjien toimintaohjeet	<ul style="list-style-type: none">- 2023- 2023-- Ennen ja jälkeen toimenpiteitä- 2024	<ul style="list-style-type: none">- Kartoitus tehty 2023- Tasapuoliset, kattavat lajittelumahdollisuudet- Tyytyväisyys kunnan toimiiin ≥ 3 (1-5)- Toimintaohje käytössä 2024-
Kehitetään ekotukitoimintaa kunnan työpaikoilla	Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus Kaikki toimialat	<ul style="list-style-type: none">- Säästöt ekotukikiinteistöillä: vesi m³/a energia kWh/m³/a- Ekotukihenkilöiden määrä- Ekotukitoiminnassa mukana olevat kunnan kiinteistöt	<ul style="list-style-type: none">- Vuosittain- Jatkuva- Jatkuva	<ul style="list-style-type: none">- Ominaiskulutus (energia) sähkö 20 kWh/m³ lämpö 40 kWh/m³- Lisäys 10 kpl/vuosi- V. 2030 kaikilla kunnan kiinteistöillä ekotukitoimintaa
Tyhjien kiinteistöjen lämpötila 15°C:een	Tilakeskus	Kohteiden määrä	2023, jatkuva	Tyhjät kiinteistöt 15°C
Tilojenkäytön optimointi, etätyön vuorottaminen ja mahdollistaminen	Tilakeskus	<ul style="list-style-type: none">- Rakennuksia ylläpitolämmössä, kpl- Rakennuksia matalammassa lämmössä, kpl- Luovutetut kiinteistöt, kpl	2023, jatkuva	Tilojen tarvekartoituksen mukaan

Kestävät metsät ja viheralueet

(Teema: hiilensidonta)

Hankekokonaisuus

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Metsänhoitosuunnitelman päivittäminen	Tekninen keskus / Viheralueet	<ul style="list-style-type: none">- Metsänhoitosuunnitelman päivitetty- Selvitys FSC-sertifikaattiin siirtymisestä tehty (kyllä/ei)- Selvitys avohakkuuttomasta kuntametsien hoidosta tehty (kyllä/ei)	<ul style="list-style-type: none">- 2024- 2024 selvitetään mahdollisuudet siirtyä FSC-sertifiointiin kunnan metsissä- 2024 selvitetään mahdollisuudet siirtyä avohakkuuttomaan metsänhoitoon	<ul style="list-style-type: none">- Päätökset ja muutokset 2025 budjetista eteenpäin- Selvityksen mukaan, kun päivitetty metsänhoitosuunnitelma on tehty- Selvityksen mukaan, kun päivitetty metsänhoitosuunnitelma on tehty
Metsitetään kunnan omistamia alueita	Ympäristötoimiala	<ul style="list-style-type: none">- Kohteiden kartoitus- Sopivien puulajien valinta- Istutetut puut, kpl	Kevät 2023 aloitettu alueiden selvitys, valmis kevääseen 2024 mennessä.	Metsitystoimet 2024-2027 aikana.

Energiatehokkuushankkeet

Hankekokonaisuus

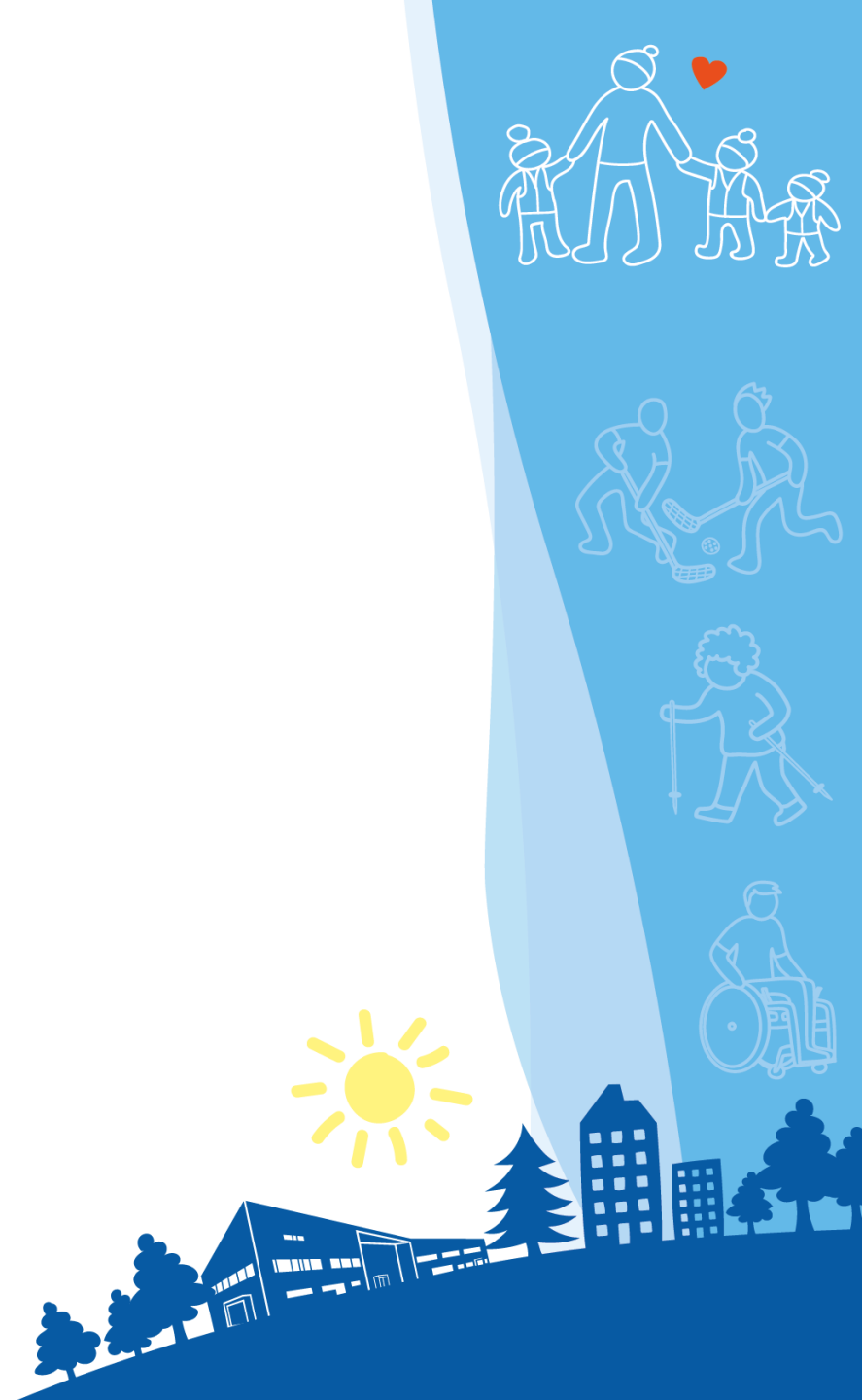
Kuntien energiatehokkuussopimuksen tavoitteena on 7,5 % energiansäästö strategiakaudella 2017–2025 (KV 28.9.2016 § 77). Sopimusta toteutetaan kunnanhallituksen 2019 hyväksymän toimintasuunnitelman perusteella.

Toimenpide	Toteuttaja-taho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Saavutetaan 7,5 % energiansäästö KETS strategiakaudella 2017–2025	Tilakeskus	MWh/a	2025 mennessä	4 757 MWh (saavutettu 2017-2022 1813 MWh -> 38 %)
Energiatehokkuutta edistävät investointihankkeet, suunnittelu ja toteutus	Tilakeskus	Energiainvestointien määrä/a	2023-2024	4/2023 vuoden 2024 investointien suunnittelu
Sähkön, lämmön ja veden kulutuksenseuranta	Tilakeskus Aleksia liikelaitos Konsultti (EnerKey)	Rakennusten määrä EnerKeyn seurantajärjestelmässä	2023- , kuukausittain	10 % säästö (kWh/m ³) vuosittain per rakennus

Toimenpiteet teemoittain

- Energian tuotanto ja kulutus
- Kulutus ja materiaalikierrot
- Ilmastoviestintä ja osallistaminen
- Ympäristökasvatus
- Ympäristöystävällinen liikkuminen
- Ilmastoviisas maankäyttö ja rakentaminen
- Ruuantuotanto ja –kulutus
- Hiilensidonta (ks. kestävät metsät ja viheralueet)
- Johtaminen, talous ja hallinto

Energian tuotanto ja kulutus 1/2

Teknisen lautakunnan päätöksellä energiansäästötoimia on nopeutettu (26.1.2023), päätös liitteenä

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Ulkovalaistuksen energiansäästöt: <ul style="list-style-type: none">- Kesäsammutus- Yösammutus- LED:ien himmennysprofiilit- Valaistuksen ohjausjärjestelmä- Pääteiden valaisinten vaihdot	Tekninen keskus	Energian säästö <ul style="list-style-type: none">- Käytössä 5/2023-- Käytössä 5/2023-- Käytössä uusissa valaisimissa- Käytössä uusi ohjausjärjestelmä- Kpl/a	<ul style="list-style-type: none">- 22.5. -7.8.- Päätöksen mukaan- Jatkuva- 2024-- Jatkuva	<ul style="list-style-type: none">- 330 000 kWh säästö/a- 650 000 kWh säästö/a- 32 %:n energiansäästö / valaisin- 5-25 % vuodessa- 50 % vaihdettu 2026 loppuun mennessä (750 kpl/a)
Rakennusten valaistus <ul style="list-style-type: none">- Liiketunnistimet- LED-valaistukseen saneeraus	Tilakeskus	Energian säästö <ul style="list-style-type: none">- Kpl/a, kWh/a- Rakennusta/a, kWh/a	Jatkuva	<ul style="list-style-type: none">- 1-3 rakennusta vuodessa- 1-3 rakennusta vuodessa
Sisälämpötilojen laskeminen <ul style="list-style-type: none">- tavoitetasoksi 20°C- Ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmien säätö, tasapainotus	Tilakeskus	Energian säästö <ul style="list-style-type: none">- Lämpötila- Toteutuneet hankkeet	Jatkuva	<ul style="list-style-type: none">- tavoitetasoksi 20°C- 3 kohdetta / a

Energian tuotanto ja kulutus 2/2

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Aurinkopaneelit uusiin ja peruskorjattaviin kiinteistöihin	Tilakeskus	Kiinteistön katto-m2/katto-m2%	2023-	Varataan mahdollisuus asentaa uusiin ja peruskorjattuihin kiinteistöihin 2026
Vaihtoehtoisten energiamuotojen suosiminen kunnan kiinteistöissä	Tilakeskus Nurmijärven sähkö	- Kartoitus tehty (kyllä/ei) - Vaihtoehtoisten energiajärjestelmien asennukset, kpl	- 2024 - Jatkuva	- Kartoitus tehty 2024 - Kartoituksen perusteella
Maalämmön käyttömahdollisuuksien kartoitus	Tilakeskus Tekninen keskus Rakennusvalvonta Nurmijärven sähkö	Kartoitus tehty (kyllä/ei)	2024	Kartoitus tehty
Kaatopaikkakaasun hyötykäyttö yritys yhteistyönä	Tekninen keskus	- Selvitys tehty (kyllä/ei) - Toteutus, jos kannattavaa	- 2024 - 2026-	- Selvitys tehty - Toteutettu 2028

Kulutus ja materiaalikierrot

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Kiertotalouden lisääminen	Elinkeinopalvelut	Osallistuminen Kiertotalouslaaksohankkeen tilaisuuksiin	2023-	Hankkeen seuraaminen
Metsä-Tuomelan jätetäyttöalueen sulkeminen	Tekninen keskus	<ul style="list-style-type: none">- Suunnitelma tehty- Sulkeminen toteutettu	<ul style="list-style-type: none">- 2023- Täsmentyy suunnittelussa, 2024-2028	<ul style="list-style-type: none">- Suunnitelma valmis 12/2023- Valmis 2028
Kunnan irtaimiston kierrätys ja realisointi	Konsernipalvelut Kaikki toimialat	<ul style="list-style-type: none">- Kalustonjaossa tehty tavaroiden jaon lukumäärä- Kauppojen määrä Kiertonet-palvelussa	Jatkuva	Poistettu irtaimisto toimitetaan uudelleen käyttöön tai kierrätetään

Ilmastoviestintä ja osallistaminen

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Järjestetään infotilaisuuksia ja energianeuvontaa kunnan asukkaille	Ilmastotyöryhmä Nurmijärven Sähkö Rakennusvalvonta	<ul style="list-style-type: none">- Ilmastotyön infotilaisuuksien määrä- Energianeuvojan puhelut ja asiakaskäynnit	jatkuva	<ul style="list-style-type: none">- 5 tilaisuutta vuodessa- Vastaus saman päivän aikana
Yritykset ja kuntalaiset osallistuvat ilmastotyöhön	Elinkeinopalvelut Rakennusvalvonta Tekninen keskus Viestintä- ja markkinointipalvelut	<ul style="list-style-type: none">- Ilmastotyön yritys- ja asukaskyselyiden palautteet- FCG Kuntapalvelut –tutkimuksen palautteet	<ul style="list-style-type: none">- 2024 alkaen 1-2 vuoden välein- Jatkuvaa, 1-2 vuoden välein	<ul style="list-style-type: none">- Tyytyväisyys kunnan toimiin ≥ 3 (1-5)- Tyytyväisyys kunnan toimiin ≥ 65 %
Ilmastoasioista viestitään sidosryhmille	Ilmastotyöryhmä Viestintä- ja markkinointipalvelut	<ul style="list-style-type: none">- Kunnan ilmastoviestintäsuunnitelma tehty- Viestintäsuunnitelman päivitys kuukausittain	2023, jatkuva	Ilmastoasiat näkyvät kunnan viestintäkanavissa vähintään 2 kertaa kuukaudessa
Henkilökunnan osallistaminen ja tietoisuuden lisääminen	Johto Ilmastotyöryhmä	Koulutustilaisuuksien toteuttaminen	2024, jatkuva	Koulutusta toteutetaan

Ympäristökasvatus

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Vihreä lippu –toimintamallia pilotoidaan muutamissa yksiköissä	Varhaiskasvatus Koulutuspalvelut Nuorisopalvelut	Uusien Vihreä lippu sertifikaattien määrä/vuosi	2025-2026	Vihreä lippu käytössä 2 kohdetta / vuosi
Laaditaan ympäristökasvatuksen portaat päiväkodista oppilaitokseen asti ja ympäristökasvatus huomioidaan varhaiskasvatuksen- ja opetussuunnitelmien liitteenä	Varhaiskasvatus Koulutuspalvelut Nuorisopalvelut	Ympäristöpolku on kuvattu	2024	Ympäristöpolku on käytössä vuonna 2025
Järjestetään ilmastoaiheisia teemapäiviä, tapahtumia ja keskusteluja vapaa-ajalla	Nuorisopalvelut Kirjastopalvelut Liikuntapalvelut	- Teemapäivien määrä - Tapahtumien määrä	Syksy 2023, jatkuvaa	- Teemapäiviä 1/a - Tapahtumia 1/a - Lapset ja nuoret toteuttavat ilmastotekoja myös kotona

Ympäristöystävällinen liikkuminen

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Tekninen keskus / Kunnallistekniikan suunnittelu	<ul style="list-style-type: none">- Kävelyn ja pyöräilyn liikennelaskenta- Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen vuosittain investoitu euromäärä- Vuosittain toteutettujen/kunnostettujen jalankulku- ja pyöräteiden pituus- Kävely- ja pyöräilyonnettomuuksien määrä	Vuosittain	<ul style="list-style-type: none">- Hankitaan automaattinen laskentalaite ja aloitetaan seuranta- Investointeja 500 000 €/v- Seurannan aloittaminen 2023 ja tavoitetaso määrittely- Edellistä vuotta vähemmän onnettomuuksia
Kilpailukykyinen ja kattava joukkoliikenne	Tekninen keskus / Kunnallistekniikan suunnittelu Liikennöitsijä Uudenmaan ELY-keskus Viestintä- ja markkinointipalvelut	<ul style="list-style-type: none">- Lippujen myynti kpl- Lippujen käyttö kpl	Jatkuvaa	<ul style="list-style-type: none">- Lippujen myynti koronaviruskautta edeltävälle tasolle vaiheittain (v. 2019: 22 720 kpl)- Käytön lisääminen vuoden 2019 tasosta

Ilmastoviisas maankäyttö ja rakentaminen

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen kaavoituksessa	Kaavoitus	<ul style="list-style-type: none">- Yleis- ja asemakaavoituksen henkilöstö on osallistunut ilmastovaikutusten arviointia koskeviin koulutuksiin ja seminaareihin- Vaikutusten arvioinnissa huomioitavista näkökulmista on tuotettu tarkistuslistoja ja otettu niitä käyttöön.- Käyttöön otetut uudet arviointimenetelmät	<ul style="list-style-type: none">- Syksy 2023, jatkuva- 2023- 2024	Osaamisen kehittäminen on jatkuvaa
Puurakentamisen toimenpidesuunnitelma	Maankäyttö ja kaavoitus Tilakeskus	Puurakentamisen toimenpidesuunnitelma valmis	2024	Toimenpidesuunnitelmaa ja siinä asetettuja tavoitteita toteutetaan 2025 -
Kunnan työkoneiden uusiminen vähäpäästöisiksi	Tekninen keskus / Varikko	Vähäpäästöiset työkoneet, kpl/a	2023, jatkuva	Koneiden uusiminen vähäpäästöisiksi elinkaaren myötä

Ruuan tuotanto ja kulutus

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Ruokahävikki minimiin 2035	Aleksia liikelaitos Sivistys- ja hyvinvointi- toimiala	<ul style="list-style-type: none">- Ruokahävikille ns. pohjaluku/vertailuluku määritetty (kartoitus)- Seuraavalle vuodelle määritetty tavoite, % vertailulukuun- Ylijäämäruoan myynti ResQ-sovelluksella, € vuodessa/toimipisteen asiakasmäärä- Asiakasmäärä/ateria/toimipiste- Toteutunut annosmäärä/toteutunut ruokailija- Elintarvikejäte/asiakas/toimipiste- Ruoan laatu- Asiakastytyväisyys - Toimipistekohtainen taloudellisuus- Ruokakasvatus	<ul style="list-style-type: none">- Tammikuu 2024- Vuosittain- Vuosittain- Päivittäin- Päivittäin- Päivittäin- Päivittäin- Mittarit kertovat päivittäisestä laadusta- OVK I,II ja III	Tavoitetasot määritellään kartoituksen perusteella
Kotimaisten elintarvikkeiden käytön lisääminen ja satokauden hyödyntäminen	Aleksia	<ul style="list-style-type: none">- Ruokalistasuunnittelu- Raaka-ainevalikoima- Ostajan osaamisen lisäys- Yhteistyö sopimustoimittajien kanssa	2023, jatkuva	Tavoitetasot määritellään kartoituksen perusteella

Johtaminen, talous ja hallinto

Toimenpide	Toteuttajataho	Mittarit	Aikataulu	Tavoitetaso
Yritysyhteistyön luominen	Elinkeinopalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - Ilmastotyötä tekevät yritykset ja organisaatiot listattu - Ilmastotyöryhmä (yritykset, kunta & ulkopuolinen asiantuntija) perustettu - Hyvät ja huonot käytänteet tunnistettu - Potentiaaliset yhteistyömahdollisuudet tunnistettu - Tavoitteet ja toimenpiteet määritetty - Toimenpiteiden pilotointi 	<ul style="list-style-type: none"> - 2023 - 2023 - 2023 - 2024 - 2024 - 2025 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilmastotyötä tekevät yritykset ja organisaatiot listattu - Ilmastotyöryhmä perustettu - Hyvät ja huonot käytänteet tunnistettu - Potentiaaliset yhteistyömahdollisuudet tunnistettu - Tavoitteet ja toimenpiteet määritetty - Toimenpiteet pilotoitu
Yritysyhteistyön luominen matkailuyrityksille	Viestintä- ja markkinointipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - Carbon Neutral Experience 2.0 -hankkeeseen osallistuvien yritysten määrä - Sustainable Travel Finland -sertifikaatti Nurmijärvelle 	<ul style="list-style-type: none"> - 2023 – 2025 - 2025 	<ul style="list-style-type: none"> - 20 % Nurmijärven matkailuyrityksistä - Sertifioitu
Organisaation johtaminen kestävien hankintojen suuntaan ja hankintalinjausten jalkauttaminen	Esihenkilöt + hankintapalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - Hankintaohje päivitetty - Hankintaohje koulutettu 	<ul style="list-style-type: none"> - 2/2024 - 5/2024, jatkuvaa 	<ul style="list-style-type: none"> - Ohje julkaistu - Kaikille avoin hankintaohje-koulutus järjestetty, sisällyttäminen perehdytykseen

Nurmijärvi

♥ VISIONimme

Nurmijärvi – paremman arjen ilmiö

PAINOPISTEEMME

Panostamme vaikuttaviin ja oikea-aikaisiin peruspalveluihin

Toimimme eri yhteisöjen aktivoijana ja erilaisen toiminnan mahdollistajana

Huolehdimme asuinympäristöjen kehittämisestä

Tavoittelemme hallittua väestönkasvua siten, että huomioimme palveluverkon kestävyuden

Kasvatamme työpaikka-omavaraisuutta

Edistämme matkailun kehittymistä

PAINOPISTEEMME

TOIMINTAPERIAATTEEMME

Asukas- ja asiakaslähtöisyys

Vastuullisuus

Rohkeus